

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-04-29

Vår referens

Lotta Fröding

Verksamhetscontroller

lotta.froding@malmo.se

Remiss Utbildningsdepartementet - Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8) STK-2025-357

Sammanfattning

Malmö stad har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet av utredningen om Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8). De samlade förslag som utredningen lämnar syftar till att åstadkomma en varaktigt förbättrad trygghet och studiero i skolan genom flera samverkande åtgärder. Utredningen lämnar också förslag om ett nationellt frånvaroregister. Utredningens författningsförslag föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Förskoleförvaltningen, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig i ärendet. Nämnderna ställer sig positiva till vissa delar av utredningens förslag men anser att flera delar behöver utredas vidare.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss Utbildningsdepartementet - Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8)
- Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 250505 Remiss Utbildningsdepartementet - Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU2025:8)
- Remissvar grundskolenämnden
- Grundskolenämnden beslut 250326 § 39 Särskilt yttrande (L) och Reservation (M) och (SD)

- Remissvar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 250328 § 43 muntlig Reservation (SD) Reservation (M) och Särskilt yttrande (L)
- Remissvar förskoleförvaltningen

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-05

Kommunstyrelsen 2025-05-07

Beslutet skickas till

Utbildningsdepartementet

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Malmö stad har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet av utredningen Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8). De samlade förslagen som utredningen lämnar syftar till att åstadkomma en varaktigt förbättrad trygghet och studiero i skolan genom flera samverkande åtgärder. De som i huvudsak berörs av de föreslagna åtgärderna är elever och vårdnadshavare, huvudmän och rektorer samt lärare och övrig skolpersonal i förskoleklassen, grundskolan, fritidshemmet, anpassade grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan samt anpassade gymnasieskolan. Utredningen lämnar också förslag om ett nationellt frånvaroregister.

Utredningens författningsförslag föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Förslagen i korthet

Förtydliga rektorns och lärarnas ansvar för ökad trygghet

Rektorn föreslås få ansvar för att upprätthålla trygghet och studiero genom undervisningsnära ledarskap. Skollagen föreslås också att tydliggöra att det är läraren som både bestämmer över och leder undervisningen. Det ska även framgå att vårdnadshavare i *begränsad omfattning* ska ges möjlighet till inflytande.

Öka förutsättningarna för varaktigt förbättrad trygghet

Alla skolor föreslås använda skolregler och en konsekvensplan för trygghet och studiero. Rektor beslutar om skolreglerna, som tidigare benämndes ordningsregler. Elever ska ges möjlighet att vara delaktiga genom att ge synpunkter och förslag. Alla skolor föreslås därav att ha så kallade förväntansdokument som bland annat ska innehålla information om konsekvenser av överträdelser av skolreglerna.

Utredningen menar att nolltolerans mot trakasserier, kränkande behandling och mobbing kan säkerställas genom statliga åtgärder. Exempelvis är det angeläget att definiera mobbing i skollagen. Skollagens regler om kränkande behandling behöver

dessutom ses över i sin helhet. Utredningen anser också att ett nationellt centrum för skoltrygghet och mot mobbning bör inrättas.

Synliggöra och kartlägga ogiltig frånvaro

Utredningen menar att skolfrånvaron behöver synliggöras och kartläggas för att kunna motverkas. Idag följs inte detta på nationell nivå. Utredningen föreslår att ett nationellt frånvaroregister inrättas.

Remissinstansernas yttranden

Remissen är riktad till grundskolans och gymnasieskolans verksamheter, men även förskoleförvaltningen har valt att lämna ett yttrande. Nämndernas och förskoleförvaltningens synpunkter sammanfattas nedan och biläggs även i sin helhet ärendet.

Förskoleförvaltningen

Förskolan omfattas inte av utredningens uppdrag enligt utredningsdirektiven. Utredningen lämnar trots denna begränsning även förslag till författningsförändringar som berör förskolan. Förskoleförvaltningens yttrande omfattar de föreslagna författningsförändringar som direkt påverkar förskolans verksamhet. Föreslagna författningsändringar ska tydliggöra att lärare bestämmer över undervisningen och att vårdnadshavares möjlighet till inflytande endast gäller i begränsad omfattning.

Förskoleförvaltningen önskar understryka att förskolan skiljer sig från övriga skolformer som omfattas av utredningen. Förskola omfattar barn i en låg ålder (1–5 år) och förskolans uppdrag skiljer sig från övriga skolformer som utredningen omfattar. Förskoleförvaltningen önskar även betona vikten att vid förändringar i förskolans styrande författningar även utreda förskolans förutsättningar samt analysera konsekvenser av de åtgärder som utredningen föreslår för förskolan. Förskoleförvaltningen menar att utredningen inte i tillräcklig utsträckning har beaktat förskolans särart.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden tillstyrker delar av förslagen, främst gällande att stärka rektorns och lärarnas möjlighet att upprätthålla trygghet och studiero, men anser att flera förslag behöver utredas vidare. Nämnden bedömer att flertalet förslag riskerar att inskränka bland annat elevers rätt till utbildning, öka skolors och huvudmännens administrativa börda, samt få ekonomiska konsekvenser.

Nämnden vill framföra att det stora antalet betänkanden som under en tid remitterats skapar skilda styrsignaler som är svåra att förhålla sig till, då det i flera förslag saknas en helhet. Nämnden noterar att utredningens förslag tangerar andra betänkanden och vill framhålla vikten av att förslagen samordnas.

(L) har lämnat ett särskilt yttrande.

(SD) har lämnat en reservation.

(M) har lämnat en reservation

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser brister i överensstämmelsen mellan skollagsförslagen och läroplanerna och efterlyser en översyn. Nämnden är tveksam till att rektorer kan neka elever tillträde utan ordentlig utredning och vill analysera hur detta påverkar lärarnas arbetsmiljö. För att stärka lärarnas position föreslås att deras undervisningsansvar skrivs in i skollagen. Nämnden vill även lyfta risker för rättssäkerhet och barnrätt vid utvisning av elev utan varning.

Nämnden stödjer förslaget om att förlänga tillfälliga omplaceringar av elever till åtta veckor och vill att en återgångsplan ska inkluderas i skollagen. Nämnden efterfrågar också ett förtydligande om hur skolregler och förväntansdokument ska bidra till trygghet och studiero.

Definition av akutskolor och reglering av kränkande behandling välkomnas, inklusive ett tydligare begrepp för mobbning och förslag om ett nationellt centrum för skoltrygghet. Begreppen giltig och ogiltig frånvaro bör klargöras, och ett nationellt frånvaroregister bör utredas för att undvika administrativ börda och höga kostnader.

(M) har lämnat en reservation.

(L) har lämnat ett särskilt yttrande.

Stadskontorets bedömning

Sammantaget ställer sig förskoleförvaltningen, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden positiva till vissa delar av utredningens förslag men anser att flera delar behöver utredas vidare. Stadskontoret inkluderar nämndernas bedömningar i förslag till yttrande.

Förslaget är att kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare

Susanna Jakobsson Enhetschef

Anna Westerling Ekonomidirektör

Andreas Norbrant Stadsdirektör